

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Carmen Gonzalez Oiarbide

*Hondarribia,
Gipuzkoa
(1922)*

Aurkibidea

Biografia

Hondarribiako kalean jaioa, harresien ondoko etxe batean. Ama Segurakoa zuen eta aita Hondarribakoa, lorezaina eta gabarraria. Ama gazte alargundu zen, eta zortzi senide ziren. Mojekin ibili zen eskolan eta baita Biterin eta portuko eskolan ere. Gerra hasi zenean, Hendaian egin zituzten aste batzuek, itsasontzi batean bizitzen. Etxeak garbitzen eta kontserba lantegian egin zuen lana gaztetan. [Julian Lekuona](#) arrantzalearekin ezkondu zen.

Zintak

HON-077

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-10-28
- **Iraupena:** 84 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

Pasarteak

1. Ama goierritarra zuen

- **Erref:** HON-077/002
- **Iraupena:** 0:04:39. **Hasi:** 00:00:23. **Bukatu:** 00:05:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Harresien pasealekuan jaioa. Ama goierritarra zen, baserritarra, neskame joana Hondarribira; zortzi haurrekin alargun geratu zen. Aita gabarraria zen, eta lorezaina; Endanea baserrikoa zen. Zazpi urte zituen aita hil zenean; nola hil zen azaltzen du.</p>

2. Ama, zerbitzari Eguren familiarekin

- **Erref:** HON-077/003
- **Iraupena:** 0:03:41. **Hasi:** 00:05:02. **Bukatu:** 00:08:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

<p>Bere amak Miramarren egiten zuen lana, Eguren familiarekin; zerbitzatzen. Lorezaina asko egoten zen beraien etxean. Kasino zaharrean aberatsak ibiltzen ziren, eta beraiek begira egoten ziren. Marinelen etxeak.</p>

3. Eskolan mojekin eta Biterin

- **Erref:** HON-077/006
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:10:21. **Bukatu:** 00:13:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Eskola. Gurutzeko mojetan ibili zen lehenengo, eta gero, ama Biteriko eskola garbitzen hasi zenean, han hasi ziren eskolan. Senide bat Segurara joan zen, amonarekin bizitzera. Oso bihurria zen. Kaletarren artean asko egiten zuten erdaraz, eta eskolan dena.</p>

Transkripzioa

-Lehemixi faten giñen monjatara, monja [...], Hijas de la Cruz. Lehenbizi hor, faten giñen. Ta gero, oroitzen naiz, ayuntamientuak eman zion lana gure amari, Biteriko eskola, Biteri badakizu nun den, eskola Biteri, bueno: eskola haiek garbitzeko. Hartu zioten eskola hoiek garbitzeko eta gure ama, pues, bizittu da beti, pues horrekin, eskolakin.

-Ta orduan aldatu in ziñeten, mojetatik hara, zuek?

-Gu? Aldatu. Klaro, ama han ezkerro, dena! Pues hiruak! Hiru: Juanito, Ramon, yo... Ahaztutzen da. Hiruak. Hiruak ta alaba: Lau, lau, lau. Zergatik gero laugarren hori fan zen amonana, Segurara. Denbora bastante in zuen. Urtiak in zuen amonakin hura. Biño etorri zen ta ezkondu zen ta ya, uain hilla da.

-Ta eskolara, orduan, lehelengo, Hijas de la Cruz, mojetara.

-Gu de la Cruz.

-Ta zer moduz han?

-Ondo. Ttikiyak giñen ta libre. Biño ni txoil gaixtua nintzen.

-Bai?

-Bai. Zeatik, esaten zien, oroitzen naiz monja, Sor Maria, gaixua, que Dios la tenga en la Gloria. Dientes postizos zuen. Eta hainbeste eju iten zian: "Carmen, que me vas a matar un día!" Beti esaten zin, gaixua! Eta...

-Hortzak eroitzen!

-Hori oroitzen naiz beti! Gaixua, Sor Maria.

-Ta ze iten zenun ba zuk?

-Gaixtua nintzen ta trabiesa. Muy trabiesa. Ze nahi zu? Zortzi o beatzi o hamar urtekin ze nahi dezu izatia? Orduan dena libre zen ta korri hara ta korri honara ta... Gotti eliza garbitzera, kapilla garbitzera... "¡Castigau! ¡A limpiar la capilla, arriba!"

-A bai?

-A frotar. Frotatzera pasillo dena, iten genuen.
 -Askotan eoten ziñen zu kastigatuta?
 -U! Galdetu bihar, eta egiya da...
 -Zuk erderaz iten... Umetan erderaz bazenekiye? Mojekin-eta, erderaz iten zenuten?
 -Bai, bai, baita. Bai, bai. Nik gehiago in dut erdaraz, zergatik gure kalia ta lagunak eta denak giñen kalitarrak. Kalekuak.
 -Bai. Ta han gehio erdaraz?
 -Gutxi iten zen... Euskaraz itten ziren ba si, batzuek, familian nere amak, porejenplo, bere lagunak ondokuak, euskaldunak, biño gu gaztiak heldu giñen ya kastellanukin. Eta gero eskola ere bai, kastellanua zen.
 -Biterikua ere bai?
 -Biteri bai.
 -Mojekin kastellanoz ta Biterin ere bai.

4. Biterin eskolan; umetako jolasak

- **Erref:** HON-077/007
- **Iraupena:** 0:04:35. **Hasi:** 00:13:25. **Bukatu:** 00:18:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Biterin maisua eta maistra zeuden; neskak eta mutilak aparte. Moilara joaten ziren jolastera. Alamedako kuartelean batela hartzen zuten. Frontoian, pilotan. Sokasaltoan eta buleka. Etxeetako ateak irekita egoten ziren.

5. Hendaian, itsasontzi batean bizitzen

- **Erref:** HON-077/008
- **Iraupena:** 0:06:42. **Hasi:** 00:18:00. **Bukatu:** 00:24:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

<p>Harresian dago bere jaiotetxea. Balkoitik bonbak erortzen ikusten zituzten; behin, anaiaren lagun bat hil zen. Hendaia joan ziren, eta handik Irun sutan ikusi zuten. Itsasontzi batean bizi izan ziren hiru familia.Frente Popularrera joaten ziren jatera. Batzuk Bartzelonara bidaltzen zituzten trenez. Milizianoek ontzia hartu nahi zuten, baina ez zuten lortu.</p>

6. Bueltan, etxeak hustuta

- **Erref:** HON-077/009
- **Iraupena:** 0:03:01. **Hasi:** 00:24:42. **Bukatu:** 00:27:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera

Laburpena:

<p>Bueltan, etxeak erdi hustuta zeuden. Emakume bati ilea moztu zioten. Desfileak izaten ziren. Falangistak eta erreketek.</p>

Transkripzioa

-Ta pasatu giñen itxia, itxe denak irekiyak, mueble denak erdi kanpuan ta, bua..., ke era akello, terrible!

-Ta zuen etxian ere bai?

-Irekiya dena. Bihian militar bat bizi zen. Fuerteko nagusiya. Fuerte, badakizu zer den?

-Guadalupeko fuertia?

-... Hango nagusiya, Santillan, hor, gure bihian bizi zen. Ta hura eman zuten dena, azkeneko, oroitzen naiz, aurreko egunian eman nuen tela bat polita, amak erosi zian, ni, "Carmen, Ritak in behar din soina" eta nere soinak ilusiyuarekin, ze, akabo nere soina! Han eman zuten! Soñik gabe geldittu nitzen! Etorri giñenian atera zuten muebliak, onduan'e bazen markes de Inestrillas, markes... que era jefe de eso ta, nahi zuten gauzak hartu, ikusi zutena hartu, kargatu kamioiak eta pa Madrid.

-A bai? Orduan etxiak hutsik, batzunak, batzun etxiak hutsik?

-Bai, etxiak, gauz asko eaman zuten. "Requisar".

-"Requisar".

-"Requisar". Harrapatzen zenun kalia, denatatik.

-Ta hemen, Hondarribian, zuk ikusi dezu emakumiai illia moztia?

-Bai. Zeiñi ein zioten, oduan? E, me parece ke ueberari, txurrerari. Si, Nieves. Batei bai, ikusi nuen.

-Bai, Illea moztu zioten?

-Bai, bai. Kendu ziotela.

-Bai.

-Castellana bat zen. La huevera. Denda zuten haiek, bai

-Senarra izango zuen frentian.

-Ez, ez dakit senarra, ez naiz oroitzen. Bera bai, Nieves bai, goatzen naiz, Nieves zela. Eta...

-Hemen iten zen desfilerik eta, herrin bat hartutakuan ta iten zen, manifestazio, desfile...

-Bai!: "Un, dos, tres, España nuestro es". Han, denak konten!

-A bai?

7. Gerra ondoren, errazionamendua

- **Erref:** HON-077/010
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:27:43. **Bukatu:** 00:29:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Gerra ondoko errazionamendua. Kale nagusian erosten zituzten gauzak. Goserik ez zuten pasatu. Ogia. Militarrek saldu egiten zuten. Estraperloko olioak.</p>

8. Kaletarrak eta portuarrak

- **Erref:** HON-077/013
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:33:33. **Bukatu:** 00:34:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Kaletarrak eta portuarrak beti borrokan ibiltzen ziren. Sagardotegian lanean egon zenean ezagutu zuen senarra, portuarra.

9. Sagardotegian lanean I

- **Erref:** HON-077/015
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:35:36. **Bukatu:** 00:37:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

San Pedro kaleko eta Santiago kaleko sagardotegietan sagardoa partitzen ibili zen ahizpa, eta batzuetan laguntzera joaten zen. Merkea zen sagardoa. Edalontziak nola garbitzen zituzten.

10. Sagardotegian lanean II

- **Erref:** HON-077/017
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:38:28. **Bukatu:** 00:40:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Sagardotegietan sagardoa partitzen. Bere nagusiak lau edo bost zituen. Etxetik eramaten zuten janaria arrantzaleek. Luis Mariano ezagutu zuen; egunero joaten zen.

11. Alamedan mutilekin dantza egitea

- **Erref:** HON-077/018
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:40:56. **Bukatu:** 00:43:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

<p>Alamedara joaten ziren dantzara. Lotuta eta soltean egiten zuten dantza. Mariaren alaben kongregaziotik bota zuten, mutilekin dantza egiteagatik. Irundik joaten ziren asko. Emakumeak ez ziren tabernatara joaten.</p>

Transkripzioa

-Ta hor, zuk, Alamedara ere faten ziñeten, zuek?
-Alamedara? Hori tipiko zen. Hori, Lameda zen el pil-pil.
-Bai?
-Lamida, oso polita zen. Zergatik baile dena zen Lamedan eta goi o hura dena, betetzen zen kanpoko jendia o itxeko jendia, o anaiak, o arrebak, amak eta... Ikustera. Eta egoten zen beti horrela Alameda. Beti. Txoil polita zen.
-Ta dantza itia gustatzen zitzaizun zuri?
-Asko. Mucho. A lo suelto.
-Ze iten zenuten, sueltuan? Ala...
-A losuelto, a lo suelto! Sueltoan.
-Ez zen posible lotuta dantza itia, mutillekin?
-Bai, bai, bai. Baita, baita. [...] agarrau ta ttun-ttuna zen sueltokotz. Zien bi. Ttun-ttuna, ttun-ttunero dire hiru o lau. Haiek ttun-ttuna. Eta bestia, banda. La banda de musika. Haiek denatatik.
-Denetatik?
-Denatatik. Ta izaten zen pues igande atsaldetan.
-Ta zuk iten zenun dantza, mutillekin?
-Ez! Amakin ein bihar nuen, e!
-Baina batzuk ez zuten iten, kongregaziyokuak zianak...
-Bai! Batzuk bai. Baziren bai holakuak, baziren. Baziren holakuak. Hijas de Maria. Guri biali in ziguten, mutillakin dantza iten genuelako.
-A bai?
-Bai. Bai. Ez zuten utzitzen mutillakin dantza itten. Biño eitten zuten gero, ya normal.
-Klaro, hori gero kanbitu ingo zen, denborakin ta.
-Bai, ya gero pixkaka-pixkaka, dena. Eta orduan etortzen zen Irundikan jende asko etortzen zen ere, Lamedara. Egoten zen hola.
-Tranbian? Tranbian etotzen zen jendia?
-Bai.
-Irundik?
-Ta oinez! Fan'e bai, ta etorri're bai, askotan dirorik ez ta korrika hasi ta ala, segi! Bai. Hala.
-Zuek, tabernetara eta ez ziñeten joango... Emakumiak...
-Ez. Tabernetan nada.
-Ta paseatu eta bai. Paseatzera ta.
-Paseatu bai, hori bai, ibilli!

12. Zinemara Irunera

- **Erref:** HON-077/019
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:43:25. **Bukatu:** 00:45:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

<p>Zinemara, Irunera. Hondarribiko zinema aretoak; Elizalderen eskola. Pelikulak ematen zituzten han, baina Irunen aukera gehiago zegoen. Tranbian edo oinez joaten ziren, diruaren arabera.</p>

Transkripzioa

-Ta zinera bai?

-E?

-Zinera joaten ziñen zu?

-Bai.

-Zinea ikustera, pelikulak.

-Bai. Ya behin koxk... behin haunditu ezkerro ya bai, faten giñen, Irunera.

-Irunera?

-Irunera. Baziren hiru o lau zine. Bat, bi, hiru, lau... Lau zine baziren. Ta faten giñen.

-Eta hemen, Hondarribian?

-Hondarribian ez zen. Geo jartu zuten ttiki bat itxe bat azpian, hortan. Ta gero, eskola dagon toki hortan, Maria Elizalde, la señorita Maria Elizalde, neska zahar bat, elizakua, txoil elizakua, horrek in zuen itxe hori, esto, eskola. Eskola pobrekentzat, haurrak-eta. Eta gero in zuten, hortik in zuten, hura pasatu zenian, zine. Eta zine giñun hor. Eta botatzen zuten pelikulak. Ta Eskola ere ematen zuten, goian.

-Ta zu joaten ziñen hora, pelikulak ikustera?

-Bai. Ikusiki dugu. Gutxi, biño, hor motelak ziren hoiek eta. Bestiak hobiak.

-Zensuratu iten zuten? Bestiak, Irunguak hobiak?

-Hombre, pelikulak. Hemen kasi umiak...

-Umiendako?

-Bueno, pelikula polittak, biñon, gauz ttikiya ta no? "con poco no se puede".

-Klaro, Irunen aukera gehio.

-Onbre! Baziren bat, bi, hiru, lau, bost ni oroitzera, pelikulak, o zine. Bost bai, baziren.

-Ta, nola, zuek tranbian joaten zineten Irunera?

-Tranbian. Ta sosik ez genuenian, korrika. Allegatzeko pelikulantzat. Amak juxto ematen ta... Gorde, ta korrika, ale!

13. Manterolaren kontserba lantegian lanean

- **Erref:** HON-077/021
- **Iraupena:** 0:04:14. **Hasi:** 00:45:49. **Bukatu:** 00:50:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

<p>Manterolaren kontserba lantegian ibili zen lanean. Zerbitzatzen ere bai. Antxoak garbitu eta barriketan jartzen zituzten, salmueran. Emakumeak ziren gehienak. Atuna egosi egiten zuten.</p>

Transkripzioa

-Gero fabrika hasi zen, fabrika, arraiana, hemen, fabrika, hor'e ibilli giñen, hor, lanian. Hor ibiltzen giñen.

-Kontserba fabrika?

-Bai, kontserban. Hori bakarra...

-...

-A, "Patxi duke"! Hori neskame, interina faten nintzen hor, hemen, "Patxi duke", jende aberatsa. Amezketan dute hoiek fabrika de papel o zer dute? Fabrika de papel. Hoiek fuerte ziren. Famili haundiya. Asko ta...

-Hoi en etxera faten ziñen zu?

-Bai. Zergatik bera bizi zen nere itxe onduan, lehengo xaharran, biek onduan bizi giñen, andri hori ta ni. Bai.

-Ta orduan, ezaguna zen.

-Bai, asko. Mucho.

-Ta konserba fabrikan, hor, egongo zen lana antxua garaian...

-Antxua, ta atuna ere bai iten genuen. Atuna're inketu dugu.

-Ta nola itten zen? Ze iten zenuten?

-Antxua?

-Bai. Antxuai...

-U! Lehenbixi gatzatan jartu, bueltak eman, tripak atera, gero garbittu, gero trapukin grabittu banaka-banaka ta bua! Lan haundiya.

-Zabaldue? Zabaldue iten zenuten?

-Zikiña. Lana zikiña. Usaia...

-Ta bata bestian gañian, kapak...

-Hoi mahai gañian jartu eta hartu bat eta ra-ra-ra-ra, garbittu ta ra-ra-ra-ra... Trapukin denak, horrela, pasa, pasa, pasa, pasa, ta jartu eso, ta [bestia etortzen zuten, ta eraman], ta horrela, goiz guziya horrela. Horrela, horrela iten genun, horrela, antxua horrela da, horrela, ya esta.

-Ze, gero nun jartzen zenuten?

-A, beudei... Bidoietan.

-Bidoietan...

-Bidoietan gero barrenen sartzen zuten almazenan ta...

-Bidoietan kapak jarrita?

-Bai.

-Gatza ta gero...

-Bidoe haundiyak, e! Gero ematen zuten bidoeiak, eta...

-Salmueran?

-Bai.

-Hori salmueran da, gatzakin?

-Bai.

-Ta orduan hori lan zikiña.

-O, txoil zikiña. Ta antxua garbittu, hori're bai. Hori jartzen genuen latatan, biño guk asko-asko, horrela latatan ez zen, gehiago ematen zen barrikatan, barrika batzutan, gatzakin.

-Bete, dena bete, antxuaz, barrika, ta biali.

-Bai. Salmuerakin, e! Ta gatzakin [...] ta

-Eta han emakume asko ibiltzen zen lanian?

-Bai. Hura bakarra zen lana iteko-ta. Dena emakume.

-Nola zuen izena horrek, fabrika horrek?

-Fabrika? Ordun Manterola.

-Manterola.

-Donostikua zen bera. Ez dakit hilla den o ze in dun. Gizon bat... Ona zen.

-Ta dana emakumiak lanian, ala gizonak ere?

-Gizonak ere bazien. Ez asko, biño mutil batzuk bazien, bai. Faten zena!

Faten zena, lana bazen.

-Eta atuna, berriz, nola? Atuna nola iten zenuten?
 -Atuna in, gutxi in genuen atuna. Prejittu.
 -Prejitu ala egosi?
 -Ya ez naiz oroitzen ya... Ze iten genun atunakin?
 ~...
 -In genuen, bai. Gutxi, biñon... Egosia zen o prejittua? Ez naiz oroitzen ondo. Nik uste dut egosi. Ta gero xerratu iten gendun horrela. Gutxi in genuen. Atuna gutxi in genuen. Gutxi.
 -Ta gero gorde, oliyotan, atuna? Atuna, gero, oliyotan jarri?
 -Bai. Jartzen zuten bidoiak, bidoi batzuetan sartzen zuten ta ospa.

14. Portuko eta kaleko giroa

- **Erref:** HON-077/023
- **Iraupena:** 0:03:24. **Hasi:** 00:50:14. **Bukatu:** 00:53:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Udal langileak
- Itsasoa » Lehorreko lanak

Laburpena:

<p>Emakume portuarrak arraina saltzen ibiltzen ziren denak. Irunera ere joaten ziren. Kaletar batzuek ere ibiltzen ziren. Klean ere bazen sagardotegia. Tabernak eta dendak, kale nagusian. Zapata konpontzaileak. Serenoa.</p>

Transkripzioa

-Saltzen, arraia saltzen-ta jende asko ibiltzen zen, emakume asko arraia saltzen?
 -Denak!
 -Hemen ingurukuak denak? Portuarrak?
 -Hemenguak, portuarrak, denak arraia saltzen. Itxetik ekartzen zutena, saltzera.
 -Ta kalia ere ibiltzen zien saltzen?
 -Klaro!
 -Zuen etxe aurrera-ta etortzen zien?
 -O! Aurrera, ta kanpora, ta Irunera oinez, otarria hartuta: antxu “frais”! ala, arrut! [...] Ni ez naiz han behin ere fan. Behin’e ez naiz fan, biño ibiltzen zen.
 -Eta kaletarrak ere ibiltzen zien saltzen? Ez...
 -Batzuk tartian baziren jendiak, lana itten zutenak, hola lana... Nik ez. Guk ez genun itxian. Bueno, anaiak bagenun, arrantzan ibiltzen ziren, biño itxekotz.
 -Ta kalia bazen sagardotegirik?
 -Baita.
 -Bai? Ze tokitan?
 -Gure itxe onduan, Kalle Ubillan, bazen, han eiten zuten, hor, hemengo “Kuluxka” nola, restaurante hori, terraza baidu, horren attak uaindik gure itxe onduan han du bere tolaria.
 -A bai, e!
 -Eta sagardutegia, han, kalle ubillan.
 -Hantxe bertan iten zun orduan sagardua ta hantxe saldu?

-Bai.
 -Eta tabernarik bazen, kalian?
 -Kale?
 -Lehen, kalian...
 -Taberna? Sagardua? Ez. Bai. Bat egoten zen. Bat edo. Biño beste...
 tabernak bai, baziren. Kale Nagusiyan bai. Kale Nagusiyan, esango nuke,
 bi-hiru bai.
 -Eta dendak?
 -Dendak'e bai.
 -Komenstible dendak eta?
 -Bai. Kale Nagusi dena.
 -Orduan zuek han dena iten zenduten?
 -Bai. Denatatik.
 -Ez zenuten beste toki batzutara joan beharrik, erostera?
 -No, ez. Ez, ez, ez, ez. Kale Nagusiyan dena. Denatatik.
 -Eta negoziyoak-eta bazeuden? Ba zapata konpontzailliak eta
 -A, baita. Zapateroa. Badire. Baziren. Bi. El andaluz y el otro. Bai.
 -Bai, bat andaluza?
 -Gizajua. Gizon onak ziren. Ordun gaztia, ta badakizu, beti illia hartzen ta,
 andaluzak ziren ta...
 -Eta bazeuden arotzak?
 -Baita. Denatatik. Uain ere badire. Dena.
 -Baina kalian bertan?
 -Kalian, bai, bai, bai, bai. Bazen, uaindik, ez dakit irekiya den, han,
 Gerizpen onduan bazen bat, Sagarzazukuak, hoiek denak, familia dena
 ziren. Bazen." Ya había".
 -Eta serenua?
 -Serenua ere bai. Serenua bai.
 -Ze iten zun serenuak?
 -Ibilli atzetik, arratzian, hamaikatan jotzen zien atia: "Hamaikak dire".
 Itxitxeko sadardutegiya.
 -A bai?
 -Eta giltzak ere eukitzen zitun, etxetakuak eta?
 -Ez.
 - ...

15. Serenoa eta pregoilaria

- **Erref:** HON-077/025
- **Iraupena:** 0:02:56. **Hasi:** 00:53:48. **Bukatu:** 00:56:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua
- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

<p>Serenoaren lanera. Uniformea zeraman, eta makila. Bandoa jotzen zuen gizona. Sagardotegiko nagusiak ordaintzen zion, kupela irekiko zutela esateko. Danborra jotzen joaten ziren igandetan hamarretako mezarako bidean.</p>

16. Labaderora arroparekin; koltxoia jotzen

- **Erref:** HON-077/033
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 01:00:43. **Bukatu:** 01:03:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Buru gainean eramaten zuten arropa labaderora, kantinetan. Txinbo xaboia eta lixiba. Etxean zabaltzen zuten arropa, belarretan ere bai batzuetan. Bazuten ura eta argia etxean. Koltxoia jotzen.

17. Arropa eta oinetakoak

- **Erref:** HON-077/037
- **Iraupena:** 0:03:51. **Hasi:** 01:06:27. **Bukatu:** 01:10:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu
- Aisia » Oporrak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Amak egiten zizkien arropak. Kanporako ere josten zuen batzuetan. Tela lrunen erosten zuten. Igandetako arropa eta hanketakoak. Alpargatak eta zapatak. Portuan miseria handiagoa zegoen kalean baino. Turistak; prozesioa ikusteko balkoia alokatzen zituzten.

18. Zezenaren aurrean korrika

- **Erref:** HON-077/041
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 01:12:11. **Bukatu:** 01:14:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:

Portuan zezena ibiltzen zen festetan. Bera ere ibiltzen zen korrika. Igeri egiten badaki. Hondartza nolakoa zen lehen. Bainujantzia.

19. Baratzea, oiloak eta esneduna

- **Erref:** HON-077/045
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 01:15:58. **Bukatu:** 01:17:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

<p>Baratzea zuen amak, Alameda aldean. Oiloak ere bai. Edozein tokian izaten ziren oiloak. Esneduna etxera joaten zen egunero, Endaneako lehengusua.</p>

20. Mezak eta bekatuak

- **Erref:** HON-077/047
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 01:18:10. **Bukatu:** 01:19:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Denak joaten ziren elizara. Konfesatu egiten ziren. Apaizak. Bekatu zer zen.

21. Dotrina; hemengo eta hango euskara

- **Erref:** HON-077/049
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 01:19:49. **Bukatu:** 01:21:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

Parrokian ikasi zuen dotrina. Elgorriaga apaizarekin ikasi zuen. Zigorak. Euskararen egoera. Etorkinak. Portuarren euskara zakarragoa ei da kaletarrena baino. Irungo eta Donostiako euskara.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-08-25

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com